

Nr 133.

Ankom till Riksdagens kansli den 16 maj 1913 kl 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Sandshult nr 1, 2, 3 och 4 jämte Ubbetorp nr 1, ett torp, i Kalmar län.

Uti en den 25 april 1913 till Riksdagen avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 299, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgiva,

dels att 6 till förra överstlöjtnantsbostället 2 mantal Sandshult nr 1, 2, 3 och 4 jämte Ubbetorp nr 1, ett torp, i Döderhults socken av Kalmar län hörande, med nr I, II och III samt VII, VIII och IX betecknade lägenheter må, var för sig med i statsrådsprotokollet angiven areal, från egendomen upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen av berörda grunder meddelade närmare bestämmelser,

dels ock att ett till egendomen hörande, med nr X betecknat område må med i statsrådsprotokollet angiven areal egendomen från-

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 10 saml. 75 häft. (Nr 133—135.) 1

skiljas och till Döderhults församling försäljas mot en köpeskillning av 100 kronor och under villkor i övrigt:

att området får av församlingen tillträdas den 14 mars 1914;

att köpeskillingen, som skall inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet, erlägges vid tillträdet;

att församlingen ensam vidkännes de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader; samt

att församlingen skall omkring området uppföra och för framtiden underhålla lämpligt stängsel mot egendomens angränsande mark.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande.

»Förre överstlöjtnantsbostället Sandshult nr 1, 2, 3 och 4 om tillhoppa 2 mantal jämte Ubbetorp nr 1, ett torp, i Döderhults socken av Kalmar län är för statsverkets räkning genom domänstyrelsens kontrakt den 28 juli 1893 utarrenderat till den 14 mars 1914 och lämnar i årligt arrende 2,116 kronor.

Under år 1912 har å egendomen hållits arrendeuppskattning i vederbörlig ordning, därvid förslag väckts om upplåtande av lägenheter från egendomen. Domänstyrelsen har nu i skrivelse den 1 november 1912 underställt förslaget Kungl. Maj:ts prövning samt därvid översänt instrumentet över berörda förrättning och övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av extra lantmätaren Ture Westergren år 1911 över alla ägorna till egendomen upprättad karta med beskrivning.

Av de sålunda inkomna handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Ifrågavarande egendom, å vilken Skorpeterps station å Ruda—Oskarshamns järnväg är belägen och som ligger 7 kilometer från Påskallaviks köping, innehåller en areal av sammanlagt 979 hektar 81.39 ar, därav 118 hektar 29.9 ar tomt och åker, 15 hektar 59.6 ar äng och odlingsmark, 814 hektar 24.4 ar avrösningsjord och 31 hektar 67.49 ar impediment. Å egendomen finnas 9 torplägenheter, belägna å olika delar av egendomens skogsmark.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att nedannämnda lägenheter och områden, å kartan angivna med heldragna röda linjer och betecknade med nr I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX och X, skulle från egendomen avsondras och försäljas, nämligen:

Num- mer	Ägofigurer å kartan	Areal		Saluvärde				Arrende- värde kronor	Innehavare	
		inrös- nings- jord ar	avrös- nings- jord ar	kronor	därav för skog kronor					
<i>Lägenheter med innehavarna tillhöriga boningshus och uthus.</i>										
I	av 361, 363, av 364	22	22.9	523	25	23	25	20	—	f. torparen O. A. Samuelsson
II	av 402, av 403	29	31.2	525	40	25	40	20	—	f. rättaren Nilsson
III	424	—	12.5	57	—	7	—	2	—	S. P. Andersson Lo- mell
<i>Obebyggda lägenheter.</i>										
IV	av 405, 406, av 418	8.6	72.9	515	60	115	60	20	—	
V	av 405, av 407, av 418	59.5	7	600	—	—	—	20	—	
VI	av 407, 408, 409, av 413, 414, av 416, av 418	56.6	14.8	615	90	15	90	20	—	
VII	av 359, av 361, av 362, av 364	23.5	28.8	777	60	77	60	20	—	
VIII	av 359, av 360, av 361, av 362	11	36.2	732	95	132	95	20	—	
IX	av 961	—	50	147	40	47	40	3	—	
X	av 270	—	16	100	—	—	—	—	—	

Enligt anteckning i uppskattningsinstrumentet hava saluvärdena å de bebyggda lägenheterna nr I, II och III, vilka innehavarna önska förvärva, samt å lägenheten nr IV, vilken sistnämnda förre statdrängen C. G. Svensson önskar köpa, föreslagits med fästat avseende därå, att sökandena tillbragt all sin tid å egendomen och därstädes förbrukat sina mesta och bästa arbetskrafter. Förslaget om försäljning av lägenheterna nr V och IX har föranletts av, att spekulanter därå givit sig tillkänna, varjämte i fråga om lägenheten nr X, därå finnes ett folkskolehus, tillhörigt Döderhults församling, uppskattningsmännen i anledning av därom gjord framställning tillstyrkt samma områdes försäljning till församlingen. Beträffande lägenheterna nr VI, VII och VIII hava uppskattningsmännen, oaktat spekulanter därå ej anmält sig, likväl med hänsyn till lägenheternas belägenhet mitt för Skorpatorps stationsområde samt på ömse sidor om andra föreslagna avsöndringar ansett sig böra i detta sammanhang föreslå dem till försäljning. Uppskattningsmännen

hava icke funnit anledning att föreslå flera avsöndringar samt meddelat, att någon ytterligare ansökning om upplåtelse av egna hem ej heller inkommit.

Vidare hava uppskattningsmännen i likhet med vederbörande jägmästare uttalat sig för, att all den egendomens utmark med därå befintliga torp, som är belägen öster och väster om järnvägen samt väster om Sandshultssjön och å kartan angiven med heldragna röda linjer samt utgörande omkring 780 hektar, skulle avsättas till kronopark, dock att det s. k. Olskärr, en mossåker av god beskaffenhet, fortfarande borde åtfölja arrendet. Bifölles detta förslag, skulle egendomens torpare, som i en med torparna under angränsande kronoegendomen Skorpetorp gjord gemensam ansökning anhållit att få direkt av staten arrendera torpen, få sin önskan härutinnan uppfylld.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har biträtt uppskattningsmännens förslag och hemställt, att de bebyggda lägenheterna måtte hembjudas respektive innehavare och det obebyggda området nr X Döderhults församling till inköp samt att de övriga områdena måtte utbjudas till försäljning enligt 9:de punkten i nädiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

I yttrande, som inforrats från överjägmästaren i Smålands distrikt, har denne på det bestämdaste protesterat mot försäljning av områdena nr IV, V och VI, när dessa vore såsom upplagsplatser för virke från såväl denna egendom som den angränsande kronoegendomen Skorpetorp både synnerligen väl belägna och väl behöfliga samt ej kunde ersättas av mark å andra sidan av järnvägen, varför de borde tillhöra den kronopark, som ifrågasatts att bildas av en del av egendomen.

Domänstyrelsen har vid sin skrivelse jämväl fogat en av förbermälde O. A. Samuelsson till domänintendenten i länet ställd ansökning att få köpa ett mindre jordområde, gränsande intill hans bebyggda plan. Beträffande denna ansökning har domänintendenten i däröver avgivet yttrande upplyst, att Samuelsson avsåge att få förvärva förutom området nr I jämväl ovannämnda med nr VII och VIII betecknade områden, samt vidare meddelat, att, då det markområde, som Samuelsson sålunda önskade köpa, vore för stort för bostadslägenhet, men för litet till jordbrukslägenhet, samt då vid det förhållande att områdena nr VII och VIII vore belägna mitt för stationsområdet och därför såsom byggnadstomter synnerligen begärliga, det vore uppenbart, att Samuelsson önskade köpa det större området endast i spekulationssyfte, domänintendenten

och de biträdande uppskattningsmännen ansett sig icke kunna föreslå till eget hem åt Samuelsson större område än det med nr I betecknade. Kungl. Maj:ts befallningshavande har i särskild skrivelse med avseende å vad domänintendenten anfört och under hänvisning till det av Kungl. Maj:ts befallningshavande avgivna yttrande över arrendevärderingen hemställt, att ansökningen icke måtte till någon åtgärd föranleda.

Domänstyrelsen har biträtt uppskattningsmännens förslag om upplåtande av de med nr I, II, III, VII, VIII, IX och X betecknade lägenheterna, varemot styrelsen lika med överjägmästaren ansett, att lägenheterna nr IV, V och VI borde i kronans ägo bibehållas, men biträtt uppskattningsmännens förslag i övrigt.

I likhet med samtliga i ärendet hörda myndigheter finner jag mig böra biträda uppskattningsmännens förslag om försäljning av lägenheterna nr I, II, III, VII, VIII, IX och X. Däremot synes överjägmästaren hava anfört fullgiltiga skäl emot en försäljning av områdena nr IV, V och VI. Visserligen hava spekulanter uppträtt till två av dem, men dessa spekulanter böra ju kunna få sin önskan om förvärvande av eget hem uppfylld genom att köpa de närbelägna områdena nr VII och VIII.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot förevarande framställning, varför utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Stockholm den 16 maj 1913.

På jordbruksutskottets vägnar:

GÖSTA TAMM.

Närvarande: herrar Tamm, Odelberg, frih. De Geer, Paulson, Fahlén, Lindblad, Pers, Ericsson, Lundell, greve Hamilton, Kronlund, Linders, Hellström, Lundström, Ekerot och Nilsson i Tänga.
